

Nr 55.

Ankom till riksdagens kansli den 17 juni 1943 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

Genom en den 21 maj 1943 dagtecknad proposition, nr 291, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) Lag

om dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som åtnjuter folkpension, vari ingår tilläggspension, eller invalidunderstöd eller barnbidrag skall erhålla dyrtidstillägg därå för var och en av perioderna oktober—november 1943, december 1943—januari 1944 och februari—mars 1944 med belopp, motsvarande hälften av folkpensionens, invalidunderstödet eller barnbidragets belopp för respektive period, samt för vart och ett av tredje kvartalet 1943 och andra kvartalet 1944 med följande belopp, nämligen

i fråga om folkpension eller invalidunderstöd	35 kronor,
beträffande barnbidrag för ett barn	25 » ,
» » » två »	44 » ,
» » » tre »	62 » 50 öre samt
» » » varje barn däröver ytterligare 12 »	50 » .

Där sålunda för tredje kvartalet 1943 eller andra kvartalet 1944 bestämt belopp understiger en tredjedel av folkpensionens, invalidunderstödet eller barnbidragets belopp för kvartalet, skall dock dyrtidstillägg för kvartalet utgå med en tredjedel av kvartalsbeloppet. Dyrtidstillägg utgår icke å pension, understöd eller bidrag, som icke uppgår till 12 kronor för år räknat. Dyrtidstillägg å barnbidrag utgår å det barnbidragsbelopp, som belöper å barnet,

innan avdrag för inkomst jämlikt 6 § 2 mom. andra stycket lagen om barnbidrag verkstälts.

Dyrtidstillägg utbetalas å den tid och i den ordning Konungen bestämmer. Där tillägg förfaller till betalning en gång varje tilläggsperiod och förfallotiden inträffar tidigare än under periodens sista månad, utgår tillägget med oförändrat belopp, även om tilläggs pensionen, invalidunderstödet eller barnbidraget minskas eller upphör att utgå efter den månad, under vilken förfallotiden inträffar. Där tillägg förfaller till betalning flera gånger under samma tilläggsperiod, må tillägget höjas så, att detsamma varje gång kan utbetalas jämnt i tiotal ören. Dyrtidstillägg utgår icke, där tilläggs pension, invalidunderstöd eller barnbidrag upphört att utgå, när dyrtidstillägg eljest skulle hava förfallit till betalning.

2 §.

Till kostnaderna för i denna lag avsedda dyrtidstillägg bidraga kommuner med belopp motsvarande för ort tillhörande ortsgrupp 1 23.8 procent, för ort tillhörande ortsgrupp 2 21.4 procent och för ort tillhörande ortsgrupp 3 21 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggs pensioner, invalidunderstöd och barnbidrag samt

landsting med belopp motsvarande 22.8 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggs pensioner och invalidunderstöd.

Återstående kostnad bestrides av staten.

3 §.

Bestämmelserna i lagarna om folkpensionering och om barnbidrag skola, där ej annat följer av 1 och 2 §§, i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet beträffande dyrtidstillägg som avses i denna lag; dock äger Konungen uppdraga åt pensionsstyrelsen eller med avseende å fall, som beröra även postverket, åt pensionsstyrelsen och generalpoststyrelsen gemensamt att meddela de närmare föreskrifter, som, utöver vad denna lag innehåller, finnas erforderliga för lagens tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943.

2) Förordning om dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å blindhetsersättningar.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som åtnjuter blindhetsersättning skall under budgetåret 1943/44 av statsmedel erhålla dyrtidstillägg därå med 208 kronor för år räknat.

Dyrtidstillägg utbetalas å den tid och i den ordning Konungen bestämmer. Om tillägg, som skall utbetalas kvartalsvis, förfaller till betalning tidigare än under kalenderkvartalets sista månad, utgår tillägget med oförändrat belopp, även om blindhetsersättningen upphör att utgå efter den månad, under vilken förfallotiden inträffar. Dyrtidstillägg utgår icke, där blindhetsersättning upphört att utgå, när dyrtidstillägget eljest skulle hava förfallit till betalning.

2 §.

Bestämmelserna i förordningen om blindhetsersättning skola, där ej annat följer av 1 §, i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet beträffande dyrtidstillägg; dock äger Konungen uppdraga åt pensionsstyrelsen att meddela de närmare föreskrifter, som, utöver vad denna förordning innehåller, finnas erforderliga för förordningens tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehåft tre i anledning av densamma inom riksdagen väckta motioner, nämligen nr 318 i första kammaren av herr *Wistrand*, nr 319 i samma kammare av herr *Persson m. fl.* samt nr 450 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*

I motionen I: 318 har yrkats, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

dels att Kungl. Maj:t ville efter verkställd utredning till riksdagen inkomma med förslag om sådan förändring av till folkpensioneringen inflytande avgifter, att den i 1935 års lag om folkpensionering fastställda proportionen mellan de försäkrades prestationer och dem tillerkända förmåner så långt möjligt återställes,

dels ock att Kungl. Maj:t ville utfärda nya föreskrifter om värdering av naturaförmåner vid folkpensioneringslagens tillämpning.

Motionerna I: 319 och II: 450, vilka äro likalydande, utmyнна i en hemställan, att riksdagen vid antagande av lagen om dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag för sin del måtte besluta,

att den, som åtnjuter folkpension, vari ingår tilläggspension eller invalidunderstöd, skall erhålla dyrtidstillägg därå för var och en av perioderna juli—september 1943, oktober—november 1943, december 1943—januari 1944, februari—mars 1944 och april—juni 1944 med 35 kronor,

att den, som åtnjuter barnbidrag, skall för budgetåret 1943/44 erhålla dyrtidstillägg därå för var och en av de nämnda perioderna med följande belopp: beträffande barnbidrag för ett barn med 25 kronor, för två barn med 44 kronor, för tre barn med 62 kronor 50 öre samt för varje barn däröver ytterligare 12 kronor 50 öre.

att till kostnaderna för i denna lag avsedda dyrtidstillägg kommuner och landsting skola bidraga med belopp, motsvarande en femtedel av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggspensioner, invalidunderstöd och barnbidrag, samt

att författningen i enlighet härmed måtte erhålla följande lydelse:

F ö r s l a g

till

L a g

**om dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å folkpensioner,
invalidunderstöd och barnbidrag.**

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Den, som åtnjuter folkpension, vari ingår tilläggspension, eller invalidunderstöd eller barnbidrag skall erhålla dyrtidstillägg därå för var och en av perioderna juli—september 1943, oktober—november 1943, december 1943—januari 1944, februari—mars 1944 och april—juni 1944 med följande belopp, nämligen

i fråga om folkpension eller invalidunderstöd.....	35:— kr.
beträffande barnbidrag för ett barn	25:— »
» » » två »	44:— »
» » » tre »	62:— » 50 öre samt
» » » varje barn därutöver ytterligare 12:— »	50 » .

Dyrtidstillägg utgår icke å pension, understöd eller bidrag, som icke uppgår till 12 kronor för år räknat. Dyrtidstillägg å barnbidrag utgår å det barnbidragsbelopp, som belöper å barnet, innan avdrag för inkomst jämlikt 6 § 2 mom. andra stycket lagen om barnbidrag verkställts.

Dyrtidstillägg utbetalas å den tid och i den ordning Konungen bestämmer. Där tillägg förfaller till betalning en gång varje tilläggsperiod och förfallotiden inträffar tidigare än under periodens sista månad, utgår tillägget med oförändrat belopp, även om tilläggspensionen, invalidunderstödet eller barn-

bidraget minskas eller upphör att utgå efter den månad, under vilken förfallotiden inträffar. Där tillägg förfaller till betalning flera gånger under samma tilläggsperiod, må tillägget höjas så, att detsamma varje gång kan utbetalas jämnt i tiotal ören. Dyrtidstillägg utgår icke, där tilläggspension, invalidunderstöd eller barnbidrag upphört att utgå, när dyrtidstillägg eljest skulle hava förfallit till betalning.

2 §.

Till kostnaderna för i denna lag avsedda dyrtidstillägg bidraga kommuner och landsting med belopp, motsvarande en femtedel av deras andelar i kostnaderna för under vardera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggspensioner, invalidunderstöd och barnbidrag.

Återstående kostnad bestrides av staten.

3 §.

Bestämmelserna i lagarna om folkpensionering och om barnbidrag skola, där ej annat följer av 1 och 2 §§, i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet beträffande dyrtidstillägg som avses i denna lag; dock äger Konungen uppdraga åt pensionsstyrelsen eller med avseende å fall, som beröra även postverket, åt pensionsstyrelsen och generalpoststyrelsen gemensamt att meddela de närmare föreskrifter, som, utöver vad denna lag innehåller, finnas erforderliga för lagens tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för de genom propositionen framlagda förslagen, ävensom i fråga om de skäl, som motionärerna andragit till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke kommer att lämnas i det följande, hänvisa till propositionen och motionerna.

Inledning.

Från och med år 1941 utbetalas dyrtidstillägg till den som åtnjuter folkpension, i vilken tilläggspension ingår, eller invalidunderstöd, barnbidrag eller blindhetsersättning.

Under åren 1941 och 1942 verkställdes utbetalningen på det sätt, att vissa månader ett extra månadsbelopp av vederbörande förmån utbetalades såsom dyrtidstillägg. År 1941 utbetalades tre dylika månadsbelopp och år 1942 fyra.

För första halvåret 1943 utgå dyrtidstillägg å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag enligt nya beräkningsgrunder. Sålunda utgå dyrtidstilläggen å folkpensioner och invalidunderstöd varje gång med 35 kronor — d. v. s. samma belopp som en genomsnittlig månadsutbetalning i ortsgrupp 2 till förmånstagare, som saknar egen inkomst — och å barnbidrag med visst

fixt belopp, motsvarande en månadsutbetalning i ortsgrupp 2 till barn, vilka själva och vilkas föräldrar sakna egen inkomst. Beloppets storlek beror på barnens antal. Där för första eller andra kvartalet 1943 bestämt belopp understiger en tredjedel av folkpensionens, invalidunderstödet eller barnbidragets belopp för kvartalet, utgår dock dyrtidstillägg för kvartalet med en tredjedel av kvartalsbeloppet. Dyrtidstillägg å blindhetsersättningar utgår fortfarande varje kvartal med ett månadsbelopp av blindhetsersättningen, vilket i princip dock icke avviker från de nya bestämmelserna i fråga om folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag, eftersom alla blindhetsersättningar och sålunda även dyrtidstilläggen å desamma utgå med fixt belopp.

I de fall, då ett barn åtnjuter egen inkomst, sker från och med andra halvåret 1942 viss korrigerings för att barnet icke skall lida någon förlust på den grund att det har egen inkomst. Vidare utgår icke dyrtidstillägg i något fall, då den grundläggande förmånen icke uppgår till 12 kronor per år räknat.

Utbetalning av dyrtidstillägg har i år ägt rum i februari och maj månader.

Framställning från pensionsstyrelsen rörande dyrtidstillägg för budgetåret 1943/44.

Pensionsstyrelsens framställning.

I skrivelse den 30 april 1943 har pensionsstyrelsen framlagt utredning och förslag rörande dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å folkpensioner, invalidunderstöd, barnbidrag och blindhetsersättningar.

Pensionsstyrelsen erinrar därom, att, då Kungl. Maj:ts förslag till dyrtidstillägg för budgetåret 1942/43 utarbetades, socialstyrelsens allmänna levnadskostnadsindex visade en levnadskostnadsökning från början av det nu pågående världskriget av $34\frac{1}{4}$ procent. En kompensation härav krävde fyra månadsutbetalningar av dyrtidstillägg. Från och med den 1 oktober 1942 utgjorde levnadskostnadsökningen enligt nyssnämnda index 41.67 procent (levnadskostnadsstalet har höjts från 108 till 153), vilken, om dyrtidstillägget skulle utbetalas enbart i form av procentuella belopp, skulle motsvara jämnt 5 extra månadsbelopp ($5 \times 8\frac{1}{3} \%$).

Till ledning för övervägandena rörande dyrtidstilläggen under nästa budgetår har pensionsstyrelsen upprättat två tabeller.

Pensionsstyrelsen har påpekat, att i tab. 1 (sid. 8 i propositionen) en sammanställning lämnades i fråga om folkpensioner av vederbörandes årliga totalinkomster enligt vissa alternativ till dyrtidstilläggsbestämmelser, omfattande två alternativ med, liksom nu, 4 och tre alternativ med 5 månadsutbetalningar per år. Av de olika månadstilläggen hade en del antagits motsvara månadsbelopp och de övriga utgöra 35 kronor, dock minst ett månadsbelopp, vid fem månadsutbetalningar alternativt 35 kronor utan dylik minimibegränsning. Då grundpensionen i samtliga fall antagits uppgå till 70 kronor, skilde sig de alternativ, där de fixa tilläggen utgjorde 35 kronor

utan begränsning till minst ett månadsbelopp, från de övriga endast i ortsgrupp 3 vid egen inkomst, understigande 400 kronor.

I tab. 2, som här återgives, angäves de enligt de olika alternativen utgående dyrtidstilläggen i procent av folkpensionen.

Tab. 2. Dyrtidstillägg i procent av folkpensionen.

(Levnadskostnadsstegring från hösten 1939 41.67 %)

Antal tillägg	E g e n i n k o m s t			
	0—200 kr.	300 kr.	400 kr.	500 kr.
	O r t s g r u p p 1			
4, varav 2 å 35 kr.	38.54	42.59	48.49	57.84
4 å 35 kr.	43.75	51.85	63.64	82.35
5, varav 2 å 35 kr.	46.87	50.93	56.82	66.18
5, » 3 » 35 »	49.48	55.56	64.40	78.43
5 å 35 kr.	54.69	64.81	79.55	102.94
	O r t s g r u p p 2			
4, varav 2 å minst 35 kr.	33.33	35.59	38.54	42.59
4 å minst 35 kr.	33.33	37.84	43.75	51.85
5, varav 2 å minst 35 kr.	41.67	43.92	46.87	50.93
5, » 3 » » 35 »	41.67	45.05	49.48	55.56
5 å minst 35 kr.	41.67	47.30	54.69	64.81
	O r t s g r u p p 3			
4, varav 2 å minst 35 kr.	33.33	33.33	33.33	35.59
4 å minst 35 kr.	33.33	33.33	33.33	37.84
5, varav 2 å minst 35 kr.	41.67	41.67	41.67	43.92
5, » 3 » » 35 »	41.67	41.67	41.67	45.05
5 å minst 35 kr.	41.67	41.67	41.67	47.30
5, varav 2 å 35 kr.	38.46	39.89	41.67	43.92
5, » 3 » 35 »	36.86	39.—	41.67	45.05
5 å 35 kr.	33.65	37.23	41.67	47.30

Pensionsstyrelsen har framhållit, att det syntes styrelsen som om icke något av de medtagna alternativen med 4 månadsutbetalningar skulle ge pensionsstagare i ortsgруппerna 2 och 3 med 200 kronors egen inkomst eller därunder tillräcklig kompensation för dyrtiden vid nuvarande levnadskostnadsindex.

Vid bedömning av de olika alternativen med 5 månadsutbetalningar borde man, enligt pensionsstyrelsens mening, tillerkänna det förhållandet, att åtskilliga folkpensionstagare, som hade andra inkomster än folkpension, erhöles kompensation å dessa på annat sätt, en viss betydelse. Styrelsen ville erinra om att inkomster, som utginge i naturaförmåner, enligt av Kungl. Maj:t fastställda regler upptoges till synnerligen låga förkrigsvärden. Med hänsyn till den efterfrågan på arbetskraft, som för närvarande rådde, och därtill att pensionsmyndigheterna — särskilt före höjningen av den avdragsfria inkomsten — uppskattade arbetsinkomsten förhållandevis lågt torde man vidare

kunna utgå ifrån att den faktiskt utgående arbetsinkomsten i åtskilliga fall överstege den beräknade. Pensionsstyrelsen toge slutligen, i enlighet med statsmakternas uttalande, vid inkomstberäkningen icke hänsyn till kristillägg å statliga pensioner eller sådana tillägg till arbetsgivarepension, som vore jämförliga därmed.

Pensionsstyrelsen har härefter anfört:

Redan i sina förut avgivna utredningar och förslag rörande dyrtidstillägg å folkpensioner m. m. har pensionsstyrelsen framhållit, att det icke torde vara möjligt att finna ett invändningsfritt system för dyrtidstilläggens beräkning, vilket dessutom har den fördelen att snabbt kunna bringa de ökade förmånerna till landets över 450,000 tilläggspensionstagare. Pensionsstyrelsen har ock givit uttryck åt den uppfattningen — i ökad grad motiverad efter vidtagandet av de ändringar i lagarna om folkpensionering och om barnbidrag, som trätt i kraft den 1 januari 1943 — att ett system med procentuella tillägg torde vara det, mot vilket de minsta invändningarna kunna göras. Styrelsen har i sina förut berörda förslag närmare utvecklat skälen för denna ståndpunkt. Här må, under hänvisning jämväl till tabellerna i det föregående, endast framhållas, att ett sådant system i stort sett gynnar de folkpensionstagare, som torde ha det sämst ställt och kunna antagas åtnjuta ingen eller ringa kompensation från annat håll, medan övriga folkpensionstagare erhålla mindre hjälp. Genom att dyrtidstillägget vid procentuella tillägg avtar med sjunkande tilläggspension blir det icke heller någon större klyfta mellan den som har lägsta tilläggspension och den som ingen sådan har. I detta sammanhang må ock påpekas, att de inkomstgränser, som enligt folkpensioneringslagens huvudbestämmelser (6 §) utesluta från tilläggspension, utgöra, om hänsyn ej tages till eventuell privilegierbar inkomst, för äkta makar 1,400, 1,800 och 2,200 kronor i resp. ortsgupper samt för ensamstående hälften av de angivna beloppen.

Av vad sålunda anförts har pensionsstyrelsen ansett framgå, att, när pensionsstyrelsen nu funne sig med anledning av de sedan början av år 1942 stegrade levnadskostnaderna böra för budgetåret 1943/44 föreslå ett större dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd än det som utginge under innevarande budgetår, styrelsen från sina utgångspunkter och under hänvisning till i tabellerna 1 och 2 lämnade uppgifter icke ansåge sig kunna tillstyrka ett utökande av de fixa månadsbeloppens antal utöver de två nu utgående. Ökningen borde enligt styrelsens åsikt ske på så sätt, att de procentuella tilläggen, innevarande budgetår utgörande två månadsbelopp, utökades med ett tredje månadsbelopp.

Styrelsen har härom vidare anfört:

Som av tabellerna framgår skulle med en dylik anordning — även om det icke bestämdes att varje tillägg skulle utgöra minst ett månadsbelopp — samtliga folkpensionärer, som enligt hittills gällande regler äro berättigade till dyrtidstillägg, få en förbättring av utgående förmåner. De enda folkpensionstagare med tilläggspension som emellertid med ett sådant förslag icke skulle få dyrtidstillägg å folkpensionen motsvarande minst levnadskostnadsökningen enligt socialstyrelsens index skulle, såsom framgår av tab. 2, vara de folkpensionärer i ortsgupp 3 som ha inkomst under 400 kr. Med hänsyn till det otvivelaktiga behovet hos dessa folkpensionstagare att få så stort dyrtidstillägg som möjligt samt till angelägenheten icke minst ur folkpsykologiska syn-

punkter att jämväl dessa få den kompensation å folkpensionen som nu gällande index utvisar anser pensionsstyrelsen att nuvarande regel att varje tillägg skall utgöra minst ett månadsbelopp alltjämt bör tillämpas.

Pensionsstyrelsen har härefter förklarad, att, i överensstämmelse med vad som föreslagits beträffande folkpensioner och invalidunderstöd, jämväl dyrtidstilläggen å barnbidrag under nästkommande budgetår borde utökas med ett månadsbelopp. Skulle emellertid de fixa tilläggen å förstnämnda förmåner utgå med 35 kronor utan hänsyn till pensionens eller understödets storlek, borde motsvarande förändring i nuvarande bestämmelser rörande dyrtidstillägg å barnbidrag vidtagas.

Beträffande frågan om dyrtidstillägg å blindhetsersättningar har pensionsstyrelsen funnit det skäligt, att jämväl dessa tillägg för nästkommande budgetår ökades med ett månadsbelopp. Med utgångspunkt härifrån torde dyrtidstilläggets belopp för hela budgetåret böra fastställas till 208 kronor.

Beträffande kostnaderna för de olika dyrtidstilläggen har pensionsstyrelsen framhållit, att man med tillräcklig noggrannhet kunde beräkna desamma med ledning av de verkliga kostnaderna för respektive förmåner och på desamma belöpande dyrtidstillägg under de olika kvartalen 1942 och första kvartalet innevarande år. I enlighet härmed skulle totalkostnaden för tre procentuella och två fixa tillägg under budgetåret 1943/44 i fråga om *folkpensioner och invalidunderstöd* kunna beräknas till — enligt styrelsens förslag — inalles 74.9 miljoner kronor. — För *barnbidrag* skulle totalkostnaden kunna beräknas till 1 miljon kronor för de procentuella och omkring 1.2 miljoner kronor för de övriga tilläggen eller till inalles omkring 5.4 miljoner kronor. — I fråga om *blindhetsersättningar* kunna kostnaderna enligt styrelsens förslag uppskattas sammanlagt till 0.67 miljoner kronor. Begränsades dyrtidstillägget till 196 kronor, bleve kostnaden 0.64 miljoner kronor.

Vad beträffar landstingens och kommunernas bidrag till kostnaderna för dyrtidstillägg å folkpensioner, invalidunderstöd samt barnbidrag har pensionsstyrelsen anförde:

Bidragen torde böra beräknas i fråga om de procentuella tilläggen på det sätt, att landstingens och kommunernas andelar för kalenderåren 1943 och 1944 i de förmåner, å vilka tilläggen beräknas, ökas med $8\frac{1}{3}$ procent för varje procentuellt tillägg, som utbetalas under respektive år. I fråga om de fixa tilläggen torde däremot kommunernas bidrag böra bestämmas olika för olika dyrortsgrupper, eftersom nämnda tillägg i procent av förmånerna variera betydligt med ortsgrupperna.

Enligt av styrelsen verkställda kalkyler borde sålunda kommunerna bidra till vart och ett av de fixa tilläggen enligt styrelsens förslag med nedanstående procent av andelen i årskostnaderna för den förmån, varå dyrtidstillägget utgår,

i ortsgrupp 1	11.3 procent
» » 2	8.9 »
» » 3	8.5 »

I genomsnitt motsvara dessa bidrag 10.3 procent av årskostnaden, exklusive dyrtidstillägg.

Vad landstingens andelar i kostnaderna för dyrtidstilläggen angår, torde det bliva alltför komplicerat att räkna annorlunda än med en genomsnittlig förhöjning av årskostnaderna med 10.3 procent för varje fixt tillägg.

Beträffande erforderliga statsanslag för budgetåret 1943/44 för de olika alternativen till dyrtidstilläggsbestämmelser har pensionsstyrelsen hänvisat till en tabell av följande utseende:

Erforderliga statsanslag till dyrtidstillägg för budgetåret 1943/44 i miljoner kronor.

Antal dyrtidstillägg	Statens andel i dyrtidstillägg å			Inalles
	folkpensioner och invalidunderstöd	barnbidrag	blindhetersättningar	
4, varav 2 å minst 35 kr. ²	49.60	3.69	0.54	53.83
4 å minst 35 kr. ²	54.80	4.02	0.54	59.36
5, varav 2 å minst 35 kr. ²	60.70	4.53	0.67	65.90
5, , 3 , , 35 , ²	63.30	4.70	0.67	68.67
5 å minst 35 kr. ²	68.50	5.03	0.67	74.20
5, varav 2 å 35 kr. ²	59.90	4.52	0.64	65.06
5, , 3 , 35 , ²	62.10	4.69	0.64	67.43
5 å 35 kr. ²	66.50	5.01	0.64	72.15

Pensionsstyrelsen har vidare påpekat, att till de i tabellen angivna kostnaderna borde läggas ersättning till postverket för utbetalning av dyrtidstilläggen å folkpensioner och invalidunderstöd, vilken kostnad kunde beräknas till 85,000 kronor för varje tillägg. Från förslagsanslaget till ersättning till postverket för pensionsutbetalningar utbetalades ersättning halvårsvis i efterskott. Från anslaget för budgetåret 1943/44 skulle sålunda utbetalas ersättning för utbetalningarna under år 1943.

Över pensionsstyrelsens framställning den 30 april 1943 hava, efter remiss, yttranden avgivits av socialstyrelsen, statskontoret, generalpoststyrelsen och socialvårdskommittén samt styrelserna för svenska landstingsförbundet och svenska stadsförbundet. Svenska landskommunernas förbund, som jämväl beretts tillfälle att avgiva yttrande i ärendet, har icke begagnat sig därav.

För innehållet i dessa yttranden må här hänvisas till sid. 15—18 i propositionen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen anfört:

»Då statsmakterna senast, d. v. s. våren 1942, togo ställning till frågan om storleken av den dyrtidskompensation, som skulle tillkomma dem som åtnjöt folkpension, invalidunderstöd, barnbidrag eller blindhetersättning utvisade socialstyrelsens allmänna levnadskostnadsindex en stegring av levnadskostnaderna från tiden närmast före nu pågående världskrig av mel-

lan 39 och 40 procent. Denna stegring var betydligt högre än den, med vilken man räknat vid bestämmandet av dyrtidstillägg för första halvåret 1942 — 34 $\frac{1}{4}$ procent. Då det av tekniska skäl möter mycket stora svårigheter att utbetala procentuella tillägg i annan form än genom hel månadsutbetalning, skulle beviljandet av ett femte tillägg hava inneburit en dyrtidskompensation av 41 $\frac{2}{3}$ procent. Väl hade detta procenttal nära uppnåtts, men man beslöt emellertid att stanna vid fyra tillägg, av vilka dock två bestämdes skola vara procentuella under det att två skulle vara till storleken fixerade och alltså utgå med samma belopp, oavsett omfattningen av den förmån, å vilken tillägget skulle utgå, och oavsett vilken dyrortsgrupp förmånstagaren tillhörde.

I detta sammanhang må erinras därom, att till förmån för procentuella tillägg i främsta rummet kan anföras, att de i stort sett gynna de förmånstagare, som torde hava det sämst ställt och kunna antagas ånjuta ingen eller ringa kompensation från annat håll, samt att, då dyrtidstillägget avtar med sjunkande tilläggspension, det icke blir någon större klyfta mellan den som har lägsta tilläggspension och den som icke har någon tilläggspension alls. Mot ett system med procentuella tillägg kan å andra sidan anföras, att det i viss mån missgynnar förmånstagare med egen arbetsinkomst, vilket förhållande kan tänkas föranleda, att förmånstagare icke blir särskilt villig att söka skaffa sig något arbete, samt att det gynnar förmånstagare i högre ortsgrupp framför sådan i lägre ortsgrupp, ehuru en utjämning av levnadskostnaderna mellan ortsgrupperna numera i viss utsträckning ägt rum. Härvid må dock erinras därom, att ställningen för de förmånstagare, vilka hava egna inkomster, i viss mån förbättrats genom de lagändringar rörande uppskattningen av inkomst vid bestämmande av tilläggspension, som trädde i kraft den 1 januari 1943 och som inneburo, att beloppet för avdragsfri inkomst höjdes från 100 till 200 kronor samt att avdragsprocenten sänktes från $\frac{7}{10}$ till $\frac{5}{10}$. Ändringar av liknande innebörd genomfördes även i lagen om barnbidrag.

Av det anförda framgår, att statsmakterna vid ståndpunktstagande våren 1942 till frågan om det lämpligaste systemet för bestämmandet av dyrtidstilläggen gingo en medelväg.

Levnadskostnadsindex med år 1935 som basår har nu stigit från 108 vid tiden närmast före det nu pågående världskrigets utbrott till 153 per den 1 april 1943, d. v. s. med 41 $\frac{2}{3}$ procent. Sedan våren 1942 har alltså en stegring med knappa två procent ägt rum. Denna stegring kan ju i och för sig synas mycket måttlig, men tillsammans med den förut icke kompenserade stegringen uppnås dock den gräns, vid vilken fem månadstillägg skulle kunna anses motiverade.

Till förmån för att ett ytterligare tillägg skulle givas i form av ett procentuellt sådant har pensionsstyrelsen anfört de skäl, som i det föregående angivits tala i sådan riktning. Därjämte har framhållits, att de procentuella tilläggen medförde lägre kostnader än de fixa. Totalkostnaden för ett procentuellt tillägg å folkpensioner och invalidunderstöd under nästa budgetår beräknades nämligen av styrelsen till 13.7 miljoner kronor, under det att ett

fixt tillägg skulle draga en kostnad av 16.9 miljoner kronor. Motsvarande belopp i fråga om barnbidragen vore 1 miljon och 1.2 miljoner kronor.

Pensionsstyrelsens förslag har i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran av statskontoret, generalpoststyrelsen, socialvårdskommittén, svenska landstingsförbundet och svenska stadsförbundet. — En reservant inom socialvårdskommittén har föreslagit, att under nästa budgetår skulle utgå tre fixa och två procentuella tillägg. Reservanten har därvid framhållit, att genom införandet av ytterligare ett fixt tillägg en utjämning åstadkommes mellan dyrortsgrupperna, vilken nu vore mer än någonsin befogad. — Socialstyrelsen har med utgångspunkt från en i november 1941 verkställd allmän hushållsbudgetundersökning och löpande prisstatistik beräknat, att levnadskostnadstegringen för ett pensionärshushåll från den 1 juli 1939 till den 1 april 1943 utgjorde allenast 26 procent mot 42 procent för ett normalhushåll. Även om förstnämnda siffra vore väl låg, kunde det dock anses sannolikt, att stegringen för ett pensionärshushåll likväl icke i genomsnitt uppginge till mera än 30 å 35 procent. Socialstyrelsen har emellertid, med hänsyn till att det material, på vilket det särskilda index för pensionärer vilade, vore jämförelsevis svagt, icke velat motsätta sig pensionsstyrelsens förslag. På grund av pensionernas redan före kriget låga nivå vore det nämligen enligt socialstyrelsens mening nödvändigt, att full compensation lämnades för levnadskostnadernas fördyring. Skulle compensationen bliva något för hög vore detta en mindre skada än om motsatsen skulle inträffa.»

Sedan departementschefen härefter förklarar sig biträda pensionsstyrelsens förslag om utbetalande av ytterligare ett procentuellt tillägg fortsatte departementschefen:

»De fixa tilläggen torde för budgetåret 1943/44 böra utgå med samma belopp som under innevarande budgetår. De nu gällande särskilda bestämmelserna om höjning i vissa fall av tilläggsbelopp, då fixt tillägg är lägre än procentuellt, samt om vissa särbestämmelser rörande bestämmandet av dyrtidstillägg å barnbidrag synas böra bibehållas oförändrade.

Beträffande de tekniska anordningarna för utbetalning av dyrtidstillägg samt de tider tilläggen skola avse synes pensionsstyrelsens förslag böra godtagas. Ett fixt tillägg skall sålunda avse tredje kvartalet 1943, de tre procentuella tilläggen respektive oktober—november 1943, december 1943—januari 1944 och februari—mars 1944 samt slutligen ett fixt tillägg andra kvartalet 1944. Beträffande utbetalningen av tilläggen torde Kungl. Maj:t böra få meddela närmare bestämmelser. Såvitt angår dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd synas utbetalningarna lämpligen kunna ske i augusti, oktober, december, februari och maj. Utbetalning av dyrtidstillägg å barnbidrag synes, med tillmötesgående av därutinnan framställda önskemål, kunna, då barntillägget utbetalas månadsvis, ske jämväl månadsvis. Till underlättande av utbetalningarna av dyrtidstillägg synes böra föreskrivas, att jämkning av beloppen uppåt skall kunna ske till jämnt tiotal ören.

I fråga om blindhetsersättning utgå nu fyra dyrtidstillägg. Jämväl beträffande denna ersättning synes ett extra tillägg böra utgå. Dyrtidstilläggen

skulle härigenom sammanlagt uppgå till $\frac{5}{12}$ av blindhetsersättningens belopp — som är fixt, 500 kronor för år räknat — och alltså belöpa sig till 208 kronor 35 öre. Beloppet synes lämpligen kunna avrundas till 208 kronor. Sammanlagda beloppet av blindhetsersättning och dyrtidstillägg blir då 708 kronor, som torde kunna utbetalas med 59 kronor i månaden (där ej förmånstagaren själv önskar kvartalsutbetalning).

Sammanlagda kostnaderna för dyrtidstilläggen under budgetåret 1943/44 hava av pensionsstyrelsen beräknats till 74,900,000 kronor beträffande folkpensioner och invalidunderstöd, 5,400,000 kronor i fråga om barnbidrag och 670,000 kronor beträffande blindhetsersättningar. I fråga om folkpensioner och invalidunderstöd torde liksom hittills landsting och kommuner bära deltaga i kostnaderna samt i fråga om barnbidrag kommunerna. Dyrtidstilläggen å blindhetsersättningar bära däremot som förut helt bekostas av statsverket.

Statsverkets kostnader bliva enligt pensionsstyrelsens beräkningar 60,700,000 kronor för dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd och 4,530,000 kronor för dyrtidstillägg å barnbidrag. Enligt av pensionsstyrelsen verkställda uträkningar, mot vilka jag icke finner anledning till erinran, skola kommunerna betala, kommun i ortsgrupp 1 23.8 procent, kommun i ortsgrupp 2 21.4 procent samt kommun i ortsgrupp 3 21 procent av kommunens andel i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggspensioner, invalidunderstöd och barnbidrag. Retroaktiv tillämpning av dessa regler synes emellertid icke bära ifrågakomma. Landstingen skola erlagga 22.8 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggspensioner och invalidunderstöd. Till de kostnader, om vilka nu talats, kommer ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, beräknad till omkring 85,000 kronor per utbetalning.»

Utskottet har från socialdepartementet erhållit *dels* en »P. M. ang. kommunandelarna i de fixa dyrtidstilläggen» *dels ock* en handling, betecknad »Uträkningar rörande kommunernas och landstingens bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag». Dessa båda handlingar finnas såsom bilagor fogade till detta utlåtande (Bil. A och B).

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen utgår enligt 1942 års lag om dyrtidstillägg å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag under budgetåret 1942/43 sådant tillägg med två procentuella och två fixa belopp. I det genom förevarande proposition framlagda förslaget till lag om dyrtidstillägg å nämnda förmåner under budgetåret 1943/44 stadgas, att för nämnda budgetår ett femte tillägg skall utgå, vilket skall vara procentuellt. I motionerna I: 319 och II: 450 har hemställts, att samtliga tillägg skola utgå med ett fixt belopp.

Utskottet anser, att den stegring av levnadskostnaderna, som enligt socialstyrelsens allmänna levnadskostnadsindex ägt rum sedan statsmakterna på

Utskottet.

våren 1942 togo ställning till frågan om dyrtidstillägg å nu ifrågavarande förmåner för innevarande budgetår, ävensom den stegring, som enligt vad i propositionen anförts då icke kompenseras, motivera ett femte tillägg. Härvid har utskottet beaktat den av pensionsstyrelsen upprättade, ovan å sid. 7 intagna tabell 2.

Under förarbetena till 1942 års lag yppades tvekan, huruvida dyrtidstillägg å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag borde utgå i form av procentuella eller fixa tillägg. Sammansatt stats- och andra lagutskott uttalade nämnda år i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 2 i anledning av den proposition, varigenom förslag till 1942 års lag framlades för riksdagen, att utskottet efter ingående överväganden av de olika skäl, som kunde anföras till stöd för de skilda systemen för kompensation av dyrtiden, kommit till den uppfattningen, att en medelväg mellan de båda systemen i huvudsak utgjorde en godtagbar lösning för budgetåret 1942/43.

Utskottet finner i likhet med sammansatta stats- och andra lagutskottet vid 1942 års riksdag, att ett system med både procentuella och fixa tillägg för närvarande mest motsvarar kravet på en utjämning mellan grupperna. Riktigheten av nämnda ståndpunkt framgår enligt utskottets mening tydligt av nyssnämnda tabell. Därjämte bör beaktas, att enligt pensionsstyrelsens beräkningar ett system med enbart fixa tillägg skulle ställa sig dyrare än ett system med båda slagen av tillägg. Vid övervägande av frågan om antalet tillägg av ena eller andra slaget har utskottet — jämväl med utgångspunkt från nyssnämnda tabell — funnit, att Kungl. Maj:ts förslag innefattar den härutinnan mest tillfredsställande lösningen. Även härvidlag tala statsekonomiska skäl till förmån för utskottets ståndpunkt. Utskottet kan därför icke tillstyrka bifall till det i förenämnda motioner framställda yrkandet om uteslutande fixa tillägg.

Enligt 2 § i förslaget till lag om dyrtidstillägg under budgetåret 1943/44 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag skola kommunerna deltaga i kostnaderna för dyrtidstilläggen med belopp motsvarande, för kommun i ortsgrupp 1 23.8 procent, för kommun i ortsgrupp 2 21.4 procent och för kommun i ortsgrupp 3 21 procent av kommunens andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggspensioner, invalidunderstöd och barnbidrag. Landstingen skola erlægga 22.8 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av nämnda år utanordnade tilläggspensioner och invalidunderstöd. I nyssnämnda båda motioner har hemställts, att kommuner och landsting skola bidra med belopp, motsvarande 20 procent av deras andelar i kostnaderna för under vartdera av åren 1943 och 1944 utanordnade tilläggspensioner, invalidunderstöd och barnbidrag. Såsom motivering för denna hemställan har anförts, att de av Kungl. Maj:t föreslagna nyss omförmälda bestämmelserna skulle medföra, att de kommuner, som tillhöra den lägsta dyrortsgruppen, komma att belastas med högre bidrag än kommunerna inom de båda högre dyrortsgrupperna, vilket icke förefölle vara rättvist. Utskottet, som vid granskningen av Kungl. Maj:ts

förslag på denna punkt tagit del av en inom pensionsstyrelsen upprättad promemoria, vilken närmare utvisar hur förenämnda procenttal erhållits, anser, att förslaget icke kommer att belasta kommun i lägre dyrortsgrupp på ett orättmätigt sätt. Utskottet kan därför icke tillstyrka motionärernas ändringsyrkande i denna del.

Utskottet har i övrigt intet att erinra i anledning av de genom propositionen framlagda förslagen.

I motionen I: 318 har yrkats bl. a., att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t ville efter verkställd utredning till riksdagen inkomma med förslag om sådan förändring av de till folkpensioneringen inflytande avgifterna, att den i folkpensioneringslagen fastställda proportionen mellan de försäkrades prestationer och dem tillerkända förmåner, så långt möjligt återställes. Enligt motionärens förmenande vore det nödvändigt, att försäkringsmomentet inom socialförsäkringen icke avtrubbades och finge vika för en alltmera renodlad understödsverksamhet. Det vore därför angeläget, att folkpensioneringslagen underkastades en sådan översyn, att avgifterna kunde anpassas till förmånernas förändringar.

Enligt utskottets mening är förevarande spörsmål förtjänt av beaktande. Hela folkpensioneringsfrågan är emellertid beroende på socialvårdskommitténs prövning, därvid uppmärksamhet torde ägnas åt detta spörsmål. Det synes icke vara lämpligt, att spörsmålet göres till föremål för någon speciell utredning vid sidan av socialvårdskommitténs arbete. Någon framställning till Kungl. Maj:t torde därför enligt utskottets mening icke vara erforderlig i anledning av motionärens yrkande i denna del.

Vidare hemställes i motionen I: 318, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utfärdande av nya föreskrifter om värdering av naturaförmåner vid folkpensioneringslagens tillämpning. Motionären anser den i gällande bestämmelser angivna värderingen av sådana förmåner vara alltför låg. Sammansatt stats- och andra lagutskott har i sitt förenämnda utlåtande nr 2 vid föregående års riksdag i anledning av väckt motion om ändring av dessa bestämmelser, såvitt de avse uppskattning av bostadsförmån, påpekat, att enligt uttalande, som gjorts av statsrådet och chefen för socialdepartementet, frågan om ändring av reglerna för uppskattning av naturaförmåner vore föremål för Kungl. Maj:ts överväganden. Det sammansatta utskottet, som hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd, förutsatte, att de ändrade regler härutinnan, som befunes erforderliga, snarast skulle utfärdas.

Enligt vad utskottet inhämtat är den i förevarande del av motionen behandlade frågan alltjämt föremål för Kungl. Maj:ts överväganden. Utskottet anser sig därför icke böra förorda någon framställning i ämnet till Kungl. Maj:t. Utskottet vill emellertid understryka vad sammansatt stats- och andra lagutskott år 1942 uttalade om nödvändigheten av att de ändringar i reglerna om naturaförmånens uppskattning, som befunes erforderliga, snarast genomfördes.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- A. att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition;
- B. att motionen I: 318 icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd; samt
- C. att motionerna I: 319 och II: 450 icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 juni 1943.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit
från första kammaren: herrar *Norman, Linder, Löfvander, Olof Carlsson, Manner-
skantz, Sten** och *Carl Eric Ericsson*;
från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herrar *Olovson* i Västerås, *Hallagård*,
*Hermansson**, *Holm*, fru *Johansson*, herrar *Larsson* i Östersund och *Hagård**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Löfvander* och *Hallagård*, vilka inom utskottet yrkat bifall till motionerna I: 319 och II: 450.

Bilaga A.

P. M.

ang kommunandelarna i de fixa dyrtidstilläggen.

De fixa dyrtidstilläggen utgå i ortsgroup 1 i samtliga fall med mer än ett månadsbelopp. Relationen mellan dyrtidstillägg och månadsbelopp framgår för ortsgroup 1 av nedanstående tabell, avseende förhållandena vid 1943 års ingång.

	Månads- belopp i 1,000-tal kronor	Fixt dyrtids- tillägg
Folkpensioner och invalidunderstöd	8,035	10,961
Barnbidrag	589	755
S:a	8,624	11,716

Då 11,716 utgör 135.85 % av 8,624, blir kostnaden i ortsgroup 1 35.85 % större för varje fixt dyrtidstillägg än för varje extra månadsbelopp. Då ett månadsbelopp motsvarar 8.3333 % av årspensionen, blir sålunda kostnaden för ett fixt tillägg i ortsgroup 1 135.85 % av 8.3333 eller 11.32 % av årspensionen. Kommunernas bidrag till varje fixt tillägg bör därför i ortsgroup 1 utgöra 11.3 % av deras andelar i årskostnaden för själva folkpensionerna, invalidunderstöden och barnbidragen.

I de övriga ortsgropperna ställer sig relationen mellan de fixa dyrtidstilläggen och månadsbeloppen helt annorlunda på den grund, att här många pensionstagare, relativt flera i ortsgroup 3 än 2, icke få större fixt tillägg än ett månadsbelopp. Detta förhållande framgår av nedanstående sammanställning.

	Månads- belopp i 1,000-tal kronor	Fixt dyrtids- tillägg
Ortsgroup 2		
Folkpensioner och invalidunderstöd	2,898	3,089
Barnbidrag	169	181
S:a	3,067	3,270
Ortsgroup 3		
Folkpensioner och invalidunderstöd	2,193	2,239
Barnbidrag	92	97
S:a	2,285	2,336

I ortsgroup 2 utgör, såsom framgår av ovanstående, kostnaden för ett fixt tillägg 106.61 % av kostnaden för ett extra månadsbelopp och i ortsgroup 3 endast 102.23 %.

Kommunernas andelar i de fixa dyrtidstilläggen böra därför utgöra 106.61 resp. 102.23 % av 8.3333 % eller 8.9 (8.88) resp. 8.5 (8.52) % av deras andelar i årskostnaden för de grundläggande förmånerna.

I genomsnitt för hela riket utgör kostnaden för varje fixt dyrtidstillägg 123.94 % av kostnaden för ett månadsbelopp eller 123.94 % av 8.3333 % eller 10.32 % av årskostnaden.

Landstingens bidrag torde därför böra utgöra 10.3 % av deras andelar i den normala årskostnaden.

Stockholm den 7 juni 1943.

JOSEF ÖSTLIND.

Bilaga B.

Uträkningar rörande kommunernas och landstingens bidrag till dyrtids-tillägg å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag.

Kommuner.

Ortsgrupp I.

3 procentuella tillägg utgör	25 % av årsförmånen
2 fixa tillägg utgör (2 × 11,3*)	22,6 % » »
	<u>47,6 %</u>
För ett halvår bör då utgivas hälften därav eller	23,8 %.

Ortsgrupp II.

3 procentuella tillägg utgör	25 % av årsförmånen
2 fixa tillägg utgör (2 × 8,9*)	17,8 % » »
	<u>42,8 %</u>
För ett halvår bör då utgivas hälften därav eller	21,4 %.

Ortsgrupp III.

3 procentuella tillägg utgör	25 % av årsförmånen
2 fixa tillägg utgör (2 × 8,5*)	17 % » »
	<u>42 %</u>
För ett halvår bör då utgivas hälften därav eller	21 %.

Landsting.

3 procentuella tillägg utgör	25 % av årsförmånen
2 fixa tillägg utgör (2 × 10,3*)	20,6 % » »
	<u>45,6 %</u>
För ett halvår bör då utgivas hälften därav eller	22,8 %.

* Se byråchefen Östlinds promemoria.